

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

T.C. KARAKAS BÜYÜKELÇİLİĞİ
Ticaret Müşavirliği

Venezuela Ülke Sunumu
-Türkiye İçin Fırsatlar-

Mayıs 2021

Ülke Hakkında Genel Bilgiler

Ülke Hakkında Genel Bilgiler

Kısa Kronoloji

- ❖ 1498-99 - Christopher Columbus ve Alonso de Ojeda'nın Venezuela'ya gelişi
- ❖ 1521 – İspanyol istilasının ülkenin kuzey doğusundan başlaması
- ❖ 1811 – İspanya'dan bağımsızlık ilanı
- ❖ 1829-30 – Venezuela'nın Büyük Kolombiya'dan ayrılışı
- ❖ 1958 - Diktatör Marcos Perez Jimenez'in devrilmesi ve demokrasiye geçiş
- ❖ 1998 - Hugo Chavez'in Devlet Başkanı seçilmesi
- ❖ 2005 – Toprak reformunun başlatılması (büyük çiftliklerin kamulaştırılması)
- ❖ 2007 – Enerji ve iletişim şirketlerinin millileştirilme yasasının kabulü
- ❖ 2012 – Venezuela'nın MERCOSUR örgütüne tam üyeliği
- ❖ 2013 – Chavez'in 58 yaşında ölümü ve Nicolas Maduro'nun Başkan olarak seçilmesi
- ❖ 2018 – Maduro'nun tekrar başkan seçilmesi
- ❖ 2020 – Ulusal Meclis Seçimi

Ülke Hakkında Genel Bilgiler

İklim ve Coğrafi Konum

- ❖ **Yüzölçümü: 912.050 km²**
- ❖ **Komşuları: Brezilya, Kolombiya, Guyana**
- ❖ **Deniz kıyı uzunluğu: 2.800 km (Karaip Denizi ve Atlantik Okyanusu)**
- ❖ **İklim: Tropik iklim kuşağı (sıcak ve nemli)**
  - ❖ **En sıcak aylar olan mayıs-eylül döneminde sıcaklık ortalama 18-32 C**
  - ❖ **En soğuk ay olan ocakta ortalama sıcaklık 2-13 C**
  - ❖ **Kıyı ve alçak bölgeler yıl boyu sıcak; yüksek bölgeler ılıman**
  - ❖ **1.000 metre yükseklikteki başkent Karakas ortalama 22 C**
- ❖ **Orinoco Nehri 2.140 km uzunlukla Güney Amerika kıtasında üçüncü sırada**
- ❖ **Ülkenin %50'si orman**
- ❖ **8.000'i endemik 30.000 kapalı tohumlu bitki türü; 49'u endemik 1.418 kuş türü**

Ülke Hakkında Genel Bilgiler

Siyasi ve İdari Yapı

- ❖ Resmi adı: Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti
- ❖ Başkent: Karakas
- ❖ Resmi Dili: İspanyolca
- ❖ Başkanlık sistemi
  - ❖ Yürütmenin başı Devlet Başkanı
  - ❖ Yasama yetkisi tek kanatlı Ulusal Meclis
  - ❖ En yüksek yargı organı Yüksek Adalet Divanı
- ❖ Federal Yönetim: 23 eyalet, özerk Başkent bölgesi, 300'ün üzerindeki adayı kapsayan bağlı bölge

Ülke Ekonomisi

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GSYH (% Değ.)	-3,9	-6,2	-17,0	-15,7	-19,2	-35,0 (T)	-30,0 (T)
GSYH (Milyar\$- IMF-T)	212,3	323,6	279,2	143,8	98,5	64,0	47,3
Kişi Başına GSYH (\$- IMF-T)	7.029,9	10.568,1	9.092,0	4.725,1	3.404,4	2.299,3	1.691
Enflasyon (%)	64,7	159,7	302,6	969,0	130.060,2	9.585,5	2.959,8
İşsizlik Oranı (%)	6,7	7,4	7,1	7,0	6,9	24,0 (T)	58,3 (T)
Cari İşlemler Dengesi (Milyar\$)	4,9	-16,1	-3,9	8,7	8,6	5,4 (T)	-1,7 (T)

- ❖ Nüfusu 28 milyon (yaklaşık +4,5 milyon yurt dışında göçmen)
- ❖ Güney Amerika'nın en büyük 13. ekonomisi
- ❖ Petrole dayalı ekonomi: ekonomideki payı %11, ihracattaki payı %85-95
- ❖ Ekonomi 2014 yılından beri küçülüyor
- ❖ GSYH 300 milyar dolarlardan 50 milyar doların altına indi
- ❖ Kişi Başına GSYH dörtte bire geriledi

Ülke Ekonomisi

- ❖ **Kamu kesimi mali açığı büyüyor**
- ❖ **Enflasyon 4 haneli rakamlarda**
- ❖ **Nüfusun üçte biri işsiz**
- ❖ **Dış Borçlar: 110 milyar\$ (vadesi gelip ödenmeyen faiz borçları ile mahkum olunan çeşitli tahkim borçları da dahil edildiğinde ülkenin toplam dış borcunun 150 milyar doları bulunduğu tahmin edilmektedir.)**
- ❖ **Döviz rezervi: 6,3 milyar\$**
- ❖ **Dış yaptırımlar ekonomik krizi derinleştiriyor**
- ❖ **Ülkenin en önemli döviz kaynağı olan petrol üretimi düşüyor**
- ❖ **Son zamanlarda liberal kur ve piyasa politikaları yaygınlaşıyor**
- ❖ **Ekonomide dolarizasyon artıyor (Tahminen %70-80)**

Ülke Ekonomisi

Doğal Kaynaklar ve Enerji

- ❖ Dünyanın en büyük petrol rezervi: 303 milyar varil-500 bin varil/gün üretim
- ❖ Dünyanın en büyük beşinci doğal gaz rezervi: 6,4 trilyon m³-37,5 milyar m³/yıl üretim
- ❖ Güney Amerika'nın üçüncü büyük kömür rezervi: 212 milyon ton
- ❖ Petrol koku üretimi: 2 milyon ton
- ❖ Dünyanın dördüncü büyük altın rezervi: 2.236 ton
- ❖ Dünyanın onuncu büyük demir cevheri: 15 milyar ton
- ❖ Bakır rezervi: 1,2 milyon ton
- ❖ Dünyanın üçüncü büyük boksit rezervi: 321 milyon ton
- ❖ Koltan, elmas, uranyum, çinko rezervleri

Ülke Ekonomisi

Sanayi ve İnşaat

- ❖ Sanayi sektörü GSYH'nin %38'i
- ❖ İşgücünün yaklaşık %22'si sanayi sektöründe
- ❖ Küçük ve orta ölçekli şirketler ağırlıklı
- ❖ Petrokimya: Üç büyük kompleks (Morón, El Tablazo ve Petroquímico e Industrial José Antonio Anzoátegui),
- ❖ Çimento üretim kapasitesi yıllık 7-8 milyon ton
- ❖ 2013 yılında 2,5 milyon ton olan çelik üretimi 250 bin tonlara kadar geriledikten sonra tekrar artarak 1 milyon ton civarına yükselmiştir.
- ❖ Yıllık sülfür üretimi 700-800 bin ton
- ❖ İnşaat sektörü 2012-20 yılları arasında %90 daralmıştır.

Ülke Ekonomisi

Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık

- ❖ **Toplam işgücünün %7'si tarım sektöründe çalışmaktadır**
- ❖ **30 milyon hektara yakın bir alan tarıma elverişli ekilebilir arazi**
- ❖ **16 milyon hektarlık alan ormancılık ürünleri üretimine açık**
- ❖ **600 bin km²'lik bir deniz alanı balıkçılık yapmaya uygun**
- ❖ **Başlıca ürünler: tropikal meyveler, kahve, kako, mısır, prinç, sorgum, susam, şeker kamışı ve sebzeler ile et, süt, yumurta, balık**

Hizmetler ve Turizm

- ❖ Hizmet sektörü GSYH'nin %57'sini oluşturmaktadır
- ❖ Toplam işgücünün yaklaşık %71'i hizmetler sektöründe çalışmaktadır
- ❖ Karaipler'de bulunan 72 adası deniz turizmine açıktır
- ❖ Ülkede 1.700 km² plaj bulunmaktadır
- ❖ Doğa turizmi potansiyeli
- ❖ 39 adet ulusal park
- ❖ Ülkenin ulaşım altyapısı gelişmiştir
- ❖ 13 liman ve çeşitli büyüklüklerde 350'nin üzerinde havaalanı bulunmaktadır

Dış Ticaret

YILLAR	İHRACAT (1000\$)	İTHALAT (1000\$)	HACİM (1000\$)	DENGE (1000\$)
2015	38 529 642	28 729 610	67 259 252	9 800 032
2016	29 356 555	15 532 306	44 888 861	13 824 249
2017	32 032 649	10 561 479	42 594 128	21 471 170
2018	33.677.000.	13.754.000	47.431.000	19.923.000
2019	16.962.955	5.689.399	22.652.354	11.273.556
2020	7.127.276	5.508.290	12.635.566	1.618.986

- ❖ **Venezuela, geleneksel olarak ticaret fazlası veren bir ülkedir.**
- ❖ **2008 yılında 88 milyar dolarla rekor kıran ihracat 2020 yılında 7-7,5 milyar civarına gerilemiştir**
- ❖ **2012 yılında 67 milyar dolarla rekor kıran ithalat 2020 yılında 5,5 milyar dolara inmiştir**
- ❖ **Ülkenin toplam ihracatının %80-95'i geleneksel olarak petrol gelirlerinden oluşmaktadır**
- ❖ **Diğer önemli ihraç kalemleri, madencilik, balıkçılık ve çeşitli tarım ve orman ürünleridir**
- ❖ **İthalatın yaklaşık beşte biri petrol ürünlerinden oluşmaktadır**
- ❖ **Gıda, çeşitli makineler, ilaç, kimyasal ürünler ile otomotiv diğer önemli ithalat maddeleridir**

Dış Ticaret

- ❖ 2019 yılı öncesinde ABD hem ihracat hem de ithalat açısından geleneksel olarak Venezuela'nın en büyük ortağıdır. Venezuela, ihracatının genellikle %50-60'ını ABD'ye gerçekleştirmekteydi.
- ❖ 2020 yılında Venezuela'nın ihracatında ABD 6. sıraya kadar gerilemiş; Çin, Hindistan, Malezya, İspanya, İtalya ilk sıralarda yer almıştır.
- ❖ 2020 yılında ithalatta da Çin ilk sıraya geçmiş, ABD ikinci sıraya gerilemiştir.
- ❖ Brezilya, Belçika, Türkiye, İspanya, Kolombiya, İtalya, Rusya ve Kanada ise Venezuela'nın diğer önemli tedarikçi ülkeleridir.
- ❖ Venezuela'nın ithalatında 2017 yılında 28. sırada yer alan Türkiye 2018 yılında 10., 2019 yılında 9. ve 2020 yılında 5. sıraya yükselmiştir.

İş Ortamı

- ❖ **Venezuela, iş ortamının elverişliliği açısından 190 ülke arasında 188. sırada yer almaktadır**
- ❖ **Venezuela'da şirket kurma süreci çok farklı kurumlarla iş yapmayı gerektirmektedir**
  - ❖ **Şirket türü: kollektif, komandit, limited veya anonim**
  - ❖ **Ticaret sicili kaydı**
  - ❖ **Vergi kaydı (SENIAT)**
  - ❖ **Sosyal sigorta kaydı**
- ❖ **Ülkede gelir vergisi ve katma değer vergisi iki temel vergi kaynağını oluşturmaktadır**
  - ❖ **KDV: %16**
  - ❖ **Kurumlar vergisi: %15-34**
- ❖ **Sosyal Sigorta Kesintisi İşveren Payı: Ortalama %10**
- ❖ **Şirketlerin muhasebe kayıtlarının yerel Muhasebeciler Birliğine kayıtlı bir muhasebeci tarafından onaylanması gerekmektedir.**

Dış Yatırımlar

- ❖ Yabancı yatırımları düzenleyen temel yasa 2017 tarihli Üretken Yabancı Yatırım Yasası'dır.
  - ❖ En az 800.000 avro veya 6.500.000 renbinmi ya da eşiti döviz değerine sahip olması gerekmektedir
- ❖ Yerli ve yabancı şirketlere eşit muamele ilkesi
- ❖ Karın tamamının ilk yıldan itibaren transferi mümkündür
  - ❖ Zorunlu hallerde kar transfer oranı %60-80 arasında sınırlanabilir.
- ❖ Şirketlerin yönetici ve temsilcilerine birden fazla giriş çıkış imkanıyla 1 yıl geçerli vize (TR-N)
- ❖ Yabancı yatırım stoku 36 milyar dolar
- ❖ Başta petrol olmak üzere doğal kaynaklar, bankacılık, iletişim ve imalat sanayileri
- ❖ ABD, Çin, Rusya, Japonya, İspanya, Hollanda, Fransa, İtalya ve Kolombiya başlıca yatırımcı ülkeler

GZFT (SWOT) Analizi

Güçlü Yönler

- ❖ Dünya ölçeğinde zengin enerji ve maden kaynakları
- ❖ Geniş tarım ve orman arazileri, tatlı su kaynakları
- ❖ Dünya ölçeğinde cazibe yaratan doğal alanlar
- ❖ Uygun iklim koşulları
- ❖ Orta ölçekli nüfus büyüklüğü
- ❖ Ucuz ve görece yetişmiş işgücü
- ❖ Ucuz enerji
- ❖ Ucuz hammadde temini
- ❖ Görece olarak gelişmiş fiziki ve teknik altyapı

GZFT (SWOT) Analizi

Zayıf Yönler

- ❖ Kurumsal kapasite yetersizliği
- ❖ Hukuki altyapı yetersizliği
- ❖ Ekonomik, siyasi ve sosyal istikrarsızlık
- ❖ Toplumun genelini kapsayan toplumsal barışın sağlanamamış olması
- ❖ Petrole bağımlı ekonomi
- ❖ Hiperenflasyon
- ❖ Bankacılık sektörünün zayıflığı
- ❖ Ödeme sistemi sorunları
- ❖ Lojistik sorunlar
- ❖ Elektrik, su ve yakıt sorunları

GZFT (SWOT) Analizi

Fırsatlar

- ❖ Düşük maliyetle iş kurma ve işletme
- ❖ Düşük yatırımla mevcut atıl kapasitenin harekete geçirilmesi
- ❖ Yüksek kar marjı
- ❖ Gelişmeye açık sektörler
- ❖ Kriz sonrası baz etkisiyle hızlı büyüme potansiyeli

GZFT (SWOT) Analizi

Tehditler

- ❖ Kamulaştırma/millileştirme
- ❖ Kar transferi zorluğu
- ❖ İthal girdi temini zorluğu
- ❖ Güvenlik sorunları
- ❖ Sosyal ve siyasi kargaşa
- ❖ Öngörü zorluğu
- ❖ Dış yaptırımlar
- ❖ Finansman zorluğu

Türkiye-Venezuela Ekonomik ve Ticari İlişkileri

YILLAR	TÜRKİYE'DEN İHRACAT (1000\$)	TÜRKİYE'NİN İTHALATI (1000\$)	HACİM (1000\$)	DENGE (1000\$)
2016	19.134	62.354	81.488	-43.221
2017	38.384	115.410	153.794	-77.026
2018	134.021	1.009.583	1.143.604	-875.563
2019	132.221	19.799	152.019	112.422
2020	236.245	61.778	298.023	174.467
2020 (Ocak-Mart)	58.187	14.802	72.989	43.385
2021 (Ocak-Mart)	36.084	79.640	115.724	-43.556

❖ 2020 yılında ihracatımız 236 milyon \$, ithalatımız 62 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

❖ İhracat kalemleri: Gıda (un, makarna, bakliyat, sıvı yağ, bisküvi-çikolata vb.), kozmetik (sabun, diş macunu, şampuan, temizlik maddeleri vb.), gübre, otomotiv (lastik, akü, madeni yağ vb.), tekstil, ilaç vb.

❖ İthalat kalemleri: hurda, alüminyum, metil alkol, viglo mango türü fasulye vb.

Türkiye-Venezuela Ekonomik ve Ticari İlişkileri

Ticaret ve Yatırım Fırsatları

- ❖ Savunma Sanayi
- ❖ Gemicilik Sanayi
- ❖ İşlenmiş Gıda
- ❖ Tıbbi İlaçlar
- ❖ Demir-Çelik
- ❖ Makinalar
- ❖ Giyim-tekstil
- ❖ Otomotiv
- ❖ Kimya ve Petro-kimya
- ❖ Enerji ve Madencilik
- ❖ Tarım ve Ormancılık
- ❖ Tarım Makineleri
- ❖ Turizm
- ❖ İnşaat
- ❖ Çimento
- ❖ Toptan ve Perakende Ticaret
- ❖ Bankacılık

Türkiye-Venezuela Ekonomik ve Ticari İlişkileri

Venezuela'ya İhracat Fırsatları

- ❖ **Tarım-gıda:** tavuk, süt tozu, bakliyat, kabuklu ve kuru meyveler, un, yemeklik yağ, zeytin, makarna, bisküvi-çikolata, konserve vb.
- ❖ **İnşaat malzemeleri:** Mermer, çimento, inşaat demiri, boya, cam vb.
- ❖ **Petrokimya:** Motor yağı, gübre
- ❖ **Tıbbi ilaç ve malzemeler**
- ❖ **Kozmetik ve temizlik ürünleri**
- ❖ **Tekstil-giyim, ayakkabı**
- ❖ **Ev-mutfak eşyaları**
- ❖ **Tarım makineleri**
- ❖ **Otomotiv yan sanayi**

Venezuela'dan İthalat Fırsatları

- ❖ **Deniz Ürünleri:** Sardalye, ton balığı, karides vb.
- ❖ **Tarım-gıda:** kahve, kakao, susam, tropikal meyveler vb.
- ❖ **Madencilik ve doğal kaynaklar:** demir cevheri, alüminyum, hurda, HBI, kömür, petkok, orman ürünleri, odun kömürü, granit
- ❖ **Petrokimya:** karbon, metanol, etilen, üre,
- ❖ **Deri**

Ülkemize Özgü Avantajlar

- ❖ İki ülke arasındaki yakın ilişkiler
- ❖ Kolay Ulaşım: İstanbul-Karakas arası haftada 3 doğrudan uçuş
- ❖ Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşması
  - ❖ 21 Ağustos 2020'de yürürlüğe girdi
  - ❖ Ticarete konu ürünlerin %92'sini kapsıyor
  - ❖ Liste I-A: Türkiye'nin taviz verdiği ürünler
  - ❖ Liste I-B: Venezuela'nın taviz verdiği ürünler
  - ❖ Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle gümrük vergisi sıfırlanan ürünler
  - ❖ 3, 5 ve 7 yıl içinde gümrük vergisi sıfırlanacak ürünler
- ❖ Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması (2021 Şubat TBMM onayı)
- ❖ Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşviki Anlaşması (Müzakereler devam ediyor)

Venezuela İle Ticaretle Güncel Sorunlar

❖ ABD'nin Yaptırımları

- ❖ Yaptırımların bazı sektör ve kişilerle işbirliğini engellemesi
- ❖ Bilgi eksikliği (Yaptırımların kapsamının iyi bilinmemesi)
- ❖ Gereğinden fazla çekinme (overcompliance)

❖ Bankacılık sorunları

- ❖ Doğrudan para transferi yapılamamaktadır
- ❖ Ödemelerde 3. ülkelerdeki banka hesapları kullanılmaktadır
- ❖ Nakit ödeme
- ❖ Yeni yöntemler (Yerel banka- web uygulaması – 3. ülke banka hesabı – nihai ülke bankası)

❖ Konteyner Sorunu

- ❖ Konteyner bulma sorunu
- ❖ Konteyner fiyatlarının 3-4 kat artması

Venezuela'ya Uygulanan Yaptırımlar

❖ ABD'nin Yaptırımları

- ❖ 2015 yılında başladı, 2017 yılından itibaren ağırlaştırıldı
- ❖ Yaptırıma tabi kişi, şirket ve araçlar (185'i Venezuela'dan toplamda 354)
- ❖ Altın ve petrol-doğalgaz (PDVSA nedeniyle) sektörleri
- ❖ Venezuela tahvil ve bonoları, kripto para Petro
- ❖ Venezuela kamu kurumları ile ekonomik ve ticari ilişkiler (tarım-gıda, giyim ve ilaç sektörleri ile haberleşme, internet, sosyal ve kültürel faaliyetler vb. hariç)

❖ ABD Yaptırımlarının Etkisi

- ❖ Ülkemiz mevzuatı açısından yaptırımlar hükümsüz
- ❖ Yaptırım listesinde yer alan çok az sayıdaki özel kişi ve şirketler ile yaptırıma tabi sektörler dışında ticarete sorun yok
- ❖ Yaptırıma tabi kişi ve sektörlerde ikincil etkiler oluşabilir (ABD ve diğer ülkelerde sorun yaratabilir.)
- ❖ Yaptırıma tabi konularda da ABD'den lisans alınabilir
- ❖ AB'nin Yaptırımları Hafif (55 kişi ve silah vb. satış yasağı)

Yaptırım Karşıtı Yasa (2020 Ekim)

- ❖ **Yaptırımlar sürekli takip edilerek muhtemel etkileri bertaraf edilecektir.**
- ❖ **Yaptırımların kurbanlarını korumak için özel önlemler alınacaktır.**
- ❖ **Yaptırım kurbanlarına her türlü hukuki ve idari yardım sağlanacaktır.**
- ❖ **Yasa ile Uluslararası Üretken Yatırımlar Merkezi kurulmuştur.**
- ❖ **Yabancı yatırımcılar için özel düzenlemeler getirilmiştir.**
  - ❖ **Kamu varlıklarının ve şirketlerinin ortak yönetimi için işbirliği imkanı (Md. 26 ve Md. 29).**
  - ❖ **Ulusal üretimi artırmak için kamu alımlarında yeni koşullar (Md.28).**
  - ❖ **Stratejik madenlerin ticaretinde özel sektörler işbirliği kısıtlamalarının esnetilmesi (Md. 31).**
  - ❖ **İmzalanacak kontratlarda yatırımların korunmasına ilişkin özel hükümler (Md. 34).**
  - ❖ **Devlet ile yatırımcı arasında çıkabilecek anlaşmazlıkların çözümü için özel hükümler (Md. 34).**
  - ❖ **Yatırımcı ile devlet arasında gizlilik esaslı özel hükümler içeren anlaşma imzalanması.**

Venezuela Ziyareti Uyarıları

COVID Önlemleri

- ❖ Toplam 220 bin vaka, 2500 ölüm
- ❖ Uçuş izinleri ile ilgili son gelişmeler yakından takip edilmelidir
- ❖ 48 saat içinde PCR negatif testi alınmalıdır
- ❖ Venezuela havaalanında tekrar PCR testi yaptırmak zorunludur (60\$)

Güvenlik

- ❖ Güvenilir bir rehber ayarlanmalı
- ❖ Yanınızda değerli eşya bulundurulmamalı
- ❖ Herhangi bir soygun girişimi olursa direnilmemeli

Sağlık

- ❖ Şebeke suyu içilmemeli
- ❖ Deng hummasına karşı sivrisineklerden korunmalı

Teşekkürler

E-posta: karakas@ticaret.gov.tr

Cep/Whatsapp : +58 412 7075077